

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer

151273

ONDERWERP: **Verzelfstandiging weekmarkten**

Voorstel

1. In te stemmen met de verzelfstandiging van de weekmarkten.

Inleiding

In december 2013 heeft het college opdracht gegeven tot de uitvoering van een aantal uitwerkingsopdrachten met het oog op verdergaande privatisering en verzelfstandiging. Eén van de onderdelen waarvoor is voorgesteld de regie over te dragen van de gemeente naar een nader te bepalen entiteit zijn de warenmarkten. Belangrijkste reden voor verzelfstandiging is dat de gemeente ervan overtuigd is dat de kooplieden zelf het beste weten wat goed is voor hun markten. In de Perspectiefnota 2017-2020 is al aangegeven dat met ingang van 1 januari 2018 de weekmarkten verzelfstandigd worden.

In 2015 zijn de voorbereidingen voor de verplaatsing van de markt in het centrum begonnen. Na een intensief traject staat de markt nu sinds enige maanden op de nieuwe locatie. Aansluitend is begin 2017 het project verzelfstandiging van de Arnhemse warenmarkten gestart.

Verzelfstandiging van de markten betekent dat de Marktverordening 2004 en de Verordening op de heffing en de invordering van marktgelden 2017 moeten worden ingetrokken op 1 januari 2018. Dit is een raadsbevoegdheid.

Beoogd effect

Op 1 januari 2018 zijn de markten op vrijdag en zaterdag in het centrum, op woensdag bij de Drieslag en op zaterdag in de Geitenkamp verzelfstandigd en overgedragen aan een nieuwe entiteit en zijn de marktplaatsen op de overige (kleinere) markten vervangen door standplaatsvergunningen.

Argumenten

1.1 Vaste zelfstandige warenmarkten bieden een kwalitatief goede toekomst.

Na de verzelfstandiging voeren de marktkooplieden zelf het dagelijks beheer over hun markten en wordt hun ondernemerschap gestimuleerd. Zij krijgen de ruimte en de armslag om op een flexibele wijze in te springen op veranderde omstandigheden. Het biedt meer mogelijkheden voor het aantrekken van een vernieuwend aanbod. De markten worden dan dus aangestuurd vanuit een economische perspectief. De gemeente die altijd meer regelgeving gestuurd handelt, is na de verzelfstandiging de regiehouder van de markten. Dit is nodig omdat de - landelijke- tendens is dat de animo voor markten terugloopt, niet alleen van bezoekers, maar zeker ook voor wat betreft de aanwas van nieuwe kooplieden. Daarnaast is het de bedoeling dat door

de op te richten entiteit van de marktkooplieden een marktmanager wordt aangetrokken die als hoofdtaak krijgt het bevorderen van het commercieel succes van de weekmarkt en het uitvoeren van de nog te maken afspraken met de gemeente en de marktkooplieden. De marktmanager is dan ook in dienst van de entiteit van de kooplieden, tevens is dit een heel andere rol geworden. De marktmeesters die voorheen deze taak vanuit de gemeente uitvoerden zijn niet meer werkzaam op de markten.

De Arnhemse markten worden daarmee behouden als economische trekker voor Arnhem en zijn daarmee toekomstbestendig.

1.2 Goede ervaringen met verzelfstandigingen elders.

Er zijn al diverse gemeenten waar de markt verzelfstandigd is. Zowel in kleinere steden, maar ook in grotere steden als Enschede, Alkmaar en Tilburg. De ervaringen in die gemeenten zijn zonder uitzondering positief.

1.3 De markten worden met deze aanpak vrijwel kostendekkend op korte termijn.

Zoals in de Perspectiefnota al is aangegeven blijven de inkomsten van de markten de laatste jaren achter bij de kosten. Door de verzelfstandiging vervallen de kosten en de inkomsten, met uitzondering van de kosten die gemaakt worden bij het uitvoeren van de regiefunctie en de facturatie voor het gebruik van de nutsvoorzieningen.

Kanttekeningen

1.1 Door de verzelfstandiging krijgt de gemeente minder wettelijke mogelijkheden om de markt te sturen.

Verzelfstandigen van de markt betekent dat de gemeente Arnhemse Marktverordening en het bijbehorende vergunningstelsel gaat intrekken. Daarmee vervallen de mogelijkheden voor individuele marktkooplieden om bezwaar te maken tegen vergunningen.

De bestaande markten worden voortgezet op de huidige locaties. Met de op te richten entiteit zal worden afgesproken dat de marktkooplieden hun huidige marktplek voorlopig behouden. Daarom is het vervallen van publieke rechten overkomelijk. Met de door de marktkooplieden op te richten entiteit zullen daarnaast afspraken worden gemaakt over voor de gemeente belangrijke randvoorwaarden. Als de marktentiteit bij voortdurend in gebreke blijft, is de overeenkomst opzegbaar. De gemeente houdt dus voldoende zeggenschap over de weekmarkten. Alle regelgeving zoals milieuwetgeving, warenwetgeving en Wet Veiligheidsregio's (brandweer) blijft bovendien van kracht.

1.2 niet alle marktkooplieden zijn enthousiast over de verzelfstandiging

In april dit jaar is er een eerste bijeenkomst geweest met de marktkooplieden, waarbij ruim 50 kooplieden (van de 90 kooplieden) aanwezig waren. Daarin is een toelichting gegeven waarom de gemeente Arnhem heeft besloten de markten te verzelfstandigen en is uitleg gegeven over het traject om te kunnen tot de verzelfstandiging. De reacties daarop waren wisselend. Alle marktkooplieden zijn in de gelegenheid gesteld zich aan te melden voor een werkgroep die de verzelfstandiging verder zal gaan uitvoeren, bijna een derde van de kooplieden heeft zich aangemeld voor de werkgroep waaruit blijkt dat de werkwillendheid bij de kooplieden om dit traject tot een succes te brengen zeer groot is. De praktijk bij andere verzelfstandigingen wijst uit dat altijd wordt gekozen voor een stichting, daarom wordt in het vervolg gesproken over een stichting. Wij gaan het proces tot verzelfstandiging dan ook vol vertrouwen in.

Financiën

Vanaf 2018 wordt, na de verzelfstandiging van de markten, gestreefd naar kostenneutraliteit. De projectkosten met betrekking tot de verzelfstandiging van de markten komen tlv het beleidsveld. Na de verzelfstandiging is het streven dat de kooplieden de marktpleinen om niet in bruikleen krijgen. Daarnaast blijven de marktgelden 3 jaar lang op het niveau van voor de verzelfstandiging. De kosten die de gemeente nog gaat maken in de toekomst zijn voornamelijk voor de regievoering en bijv. administratiekosten voor het gebruik van de nutsvoorzieningen. De complete begroting van de nieuwe stichting(en) wordt op dit moment uitgewerkt met de werkgroep en komt te staan in het businessplan. Het businessplan en daarmee de begroting worden onderdeel van de besluitvorming welke 4^e kwartaal 2017 u worden aangeboden.

Uitvoering

Taken en verantwoordelijkheden van de werkgroep/ nieuw op te richten stichting:

Er is een werkgroep opgericht die het gehele proces van verzelfstandiging gaat sturen. In de werkgroep zitten naast (vertegenwoordigers van de) marktkooplieden, ervaringsdeskundigen en gemeenteambtenaren.

De werkgroep heeft de volgende taken:

- De werkgroep bepaalt of er 1 grote stichting voor alle Arnhemse markten wordt opgericht of een stichting per markt;
- De werkgroep bepaalt of zij gebruik wil maken en wil aansluiten bij 'de Markt van Morgen'. De stichting Markt van Morgen is een nauw aan de Centrale Vereniging voor Ambulante Handel (de vereniging behartigt de belangen van marktkooplieden) verbonden organisatie die in veel gemeenten de administratieve kant van een verzelfstandigde markt regelt.
- Verder stelt de werkgroep een businessplan op, met daarin opgenomen een marketing- en communicatieplan, en maakt ze een plan voor een toekomstbestendige markt.
- Organisatie van en het kiezen van een stichtingsbestuur;
- Laten opstellen van statuten en het oprichten van de stichting bij de notaris;
- De gemeente gaat met de stichting een bruikleenovereenkomst om niet afsluiten voor het gebruik van de huidige marktlocaties voor de markten. Ook zal met de stichting een overeenkomst worden gesloten waarin nadere randvoorwaarden van de gemeente voor het organiseren van de markten worden opgenomen.

Besluitvorming college en raad 4^e kwartaal 2017

Op dit moment werken we aan meerdere sporen om de verzelfstandiging op 1 januari a.s. te kunnen laten ingaan. Eind dit jaar zullen wij u de volgende documenten ter besluitvorming voorleggen:

- Overeenkomsten tussen Gemeente en stichtingsbestuur;
- Intrekken van de Marktverordening 2004;
- Intrekken van de Verordening op de heffing van de marktgelden 2017;
- Verzelfstandiging van de weekmarkten op 1 januari 2018 in te laten ingaan.

Overige markten

Naast de 3 grotere markten en de markt op de Geitenkamp die verzelfstandigd worden zijn er ook nog dinsdagmarkten op de Jansplaats, in Elderveld en in Presikhaaf. Deze markten zijn te klein om te verzelfstandigen. Er wordt door resp. 1, 3 en 2 marktkooplieden nog een marktplaats ingenomen. Wij

hebben besloten de aanwijzing als marktdag in te trekken per 1 januari 2018 en voor de betreffende marktplaatsen een standplaatsvergunning te verlenen. De huurprijs van de standplaatsen wordt gelijkgesteld aan het dit jaar verschuldigde marktgeld. Dit betekent dat ze net als nu gewoon op hun huidige plaats hun waren kunnen blijven verkopen onder gelijkblijvende condities. Door dit nu te beslissen wordt de marktkooplieden in een vroeg stadium duidelijkheid en zekerheid gegeven over hun standplaats.

Nieuwe markten

Mochten er in de toekomst vanuit bewoners, winkeliers of marktkooplieden behoefte zijn aan nieuwe markten in Arnhem en het is een economisch haalbaar initiatief dan is het mogelijk deze te laten aansluiten op dezelfde structuur als de komende verzelfstandigde markten (stichting uit breiden of nieuwe stichting toe te voegen).

Communicatie

De marktkooplieden, de centrumondernemers en de ondernemers rondom de wijkmarkten, de bezoekers van de markten en de omwonenden daarvan zullen op verschillende wijzen worden geïnformeerd, zoals via nieuwsbrieven, bijeenkomsten, via de mail of persoonlijke gesprekken. Via de eerder genoemde werkgroep worden alle partijen intensief betrokken bij het traject van verzelfstandiging per 1 januari a.s. In deze werkgroep hebben ook vertegenwoordigers zitting van PBA (Platform Binnenstad Arnhem) en het bewonersplatform Arnhem6811.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

n.v.t.

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

n.v.t.

Besluit van

Zaaknummer

151273

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 juni 2017, Cluster Intern Advies nummer: 151273;

besluit:

in te stemmen met het verzelfstandigen van de weekmarkten in Arnhem.

De griffier,

De voorzitter,